

# THỰC HIỆN TỐT QUẢN LÝ QUY HOẠCH, GIẢI PHÓNG MẶT BẰNG Ở KHU KINH TẾ NGHI SƠN TỈNH THANH HÓA

TRƯƠNG BÁ PHÚC\*

## 1. Vài nét về Khu kinh tế Nghi Sơn

Ngày 15-5-2006, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định 102 thành lập và ban hành quy chế hoạt động Khu kinh tế Nghi Sơn tỉnh Thanh Hóa. Theo quy hoạch chung, Khu kinh tế Nghi Sơn có tổng diện tích 18.611,8 ha, bao gồm 12 xã phía Nam của huyện Tĩnh Gia là: Trúc Lâm, Xuân Lâm, Hải Bình, Tĩnh Hải, Hải Yến, Mai Lâm, Hải Thượng, Hải Hà, Nghi Sơn, Trường Lâm, Tân Trường, Tùng Lâm, với quy mô dân số 80.000 người, dự kiến đến năm 2015 là 160.000 người và đến năm 2025 là 230.000 người.

Quy chế hoạt động Khu kinh tế Nghi Sơn nêu rõ: Xây dựng Khu kinh tế Nghi Sơn thành một trọng điểm phát triển ở phía Nam của vùng kinh tế trọng điểm Bắc Trung Bộ, đồng thời là cầu nối giữa vùng Bắc Bộ với Trung Bộ và Nam Bộ, với thị trường Nam Lào và Đông Bắc Thái Lan, tạo động lực mạnh để thúc đẩy nhanh sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Thanh Hóa và các tỉnh lân cận, thu hẹp khoảng cách phát triển với các vùng kinh tế trọng điểm Bắc Bộ, với cả nước. Xây dựng và phát triển Khu kinh tế Nghi Sơn thành khu kinh tế tổng hợp, đa ngành, đa lĩnh vực với trọng tâm là công nghiệp nặng và công nghiệp cơ bản như lọc hóa dầu, luyện cán thép cao cấp, cơ khí chế tạo, sản xuất lắp ráp ô tô, sửa chữa đóng mới tàu biển, công nghiệp điện, công nghiệp sản xuất vật liệu xây dựng, sản xuất hàng tiêu dùng,

chế biến và xuất khẩu, gắn với xây dựng và khai thác cảng biển Nghi Sơn. Đến năm 2010 hình thành được Khu kinh tế với một môi trường đầu tư và kinh doanh đặc biệt thuận lợi, cơ chế chính sách thông thoáng, tranh thủ triển khai một số công trình hạ tầng kinh tế - xã hội quan trọng, thu hút các nhà đầu tư trong và ngoài nước đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng và sản xuất kinh doanh. Sau năm 2010 tiếp tục đầu tư đồng bộ hiện đại hệ thống kết cấu hạ tầng trong Khu kinh tế, thực hiện quy hoạch chi tiết và đi vào sản xuất kinh doanh các dự án đầu tư quan trọng, các khu công nghiệp, khu du lịch vui chơi, giải trí, khu phi thuế quan và các công trình kinh tế - xã hội khác.

Hiện nay, Khu kinh tế Nghi Sơn đã có các dự án đầu tư và đi vào hoạt động như Nhà máy xi măng Nghi Sơn, Xi măng Công Thanh, Nhà máy chế biến nguyên liệu giấy innovgeen, Nhà máy Gạch tuy nen Trường Lâm, Nhà máy bia Thanh Hoa, Cảng biển nước sâu và nhiều dự án lớn đang triển khai xây dựng như: Liên hợp Lọc hoá dầu, Nhà máy đóng mới và sửa chữa tàu biển, Trung tâm nhiệt điện, Khu công nghiệp Luyện kim, Xi măng Nghi Sơn giai đoạn II, Nhà máy ống cốt sợi thủy tinh, Nhà máy Xi măng Công Thanh giai đoạn II, Nhà máy sản xuất Bicromat và nhiều dự án khác với tổng mức đầu tư gần 2,5 tỷ USD. Đặc biệt, riêng dự án Liên hợp Lọc hoá dầu Nghi Sơn là công trình trọng điểm quốc gia có tổng vốn đầu tư trên 6,2 tỷ USD, công suất 10 triệu tấn sản phẩm năm, là dự án lọc hoá dầu lớn nhất Việt Nam, đã

\* Tỉnh ủy viên, Bí thư Huyện ủy Tĩnh Gia

được khởi công san lấp mặt bằng xây dựng vào ngày 10-5-2008. Dự kiến đến năm 2013, Liên hợp Lộ hóa dầu Nghi Sơn sẽ hoàn thành xây dựng và đi vào hoạt động, đáp ứng khoảng 50% nhu cầu xăng dầu của cả nước và đóng góp quan trọng cho ngân sách.

Cùng với thu hút đầu tư các dự án công nghiệp, hệ thống kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội Khu kinh tế Nghi Sơn đang được triển khai tích cực, như: Đường ngang nối cảng Nghi Sơn với đường Hồ Chí Minh, đường Đông Tây 2, đường Bắc Nam 3, đường 513, hệ thống điện, nước sạch, các khu tái định cư. Với tốc độ phát triển của Khu kinh tế Nghi Sơn như hiện nay sẽ tạo cơ sở và điều kiện cho tỉnh Thanh Hóa đẩy nhanh quá trình CNH, HĐH, phấn đấu trở thành một trong những tỉnh phát triển của cả nước.

## *2. Những chủ trương lãnh đạo và kết quả thực hiện nhiệm vụ giải phóng mặt bằng trong khu kinh tế Nghi Sơn*

Quyết định của Thủ tướng Chính phủ về thành lập và ban hành quy chế hoạt động Khu kinh tế Nghi Sơn mở ra thời cơ, vận hội lớn để huyện Tĩnh Gia đẩy mạnh thực hiện CNH, HĐH, nhanh chóng đưa quê hương thoát khỏi nghèo nàn, lạc hậu trở thành huyện công nghiệp trọng điểm của tỉnh và có tốc độ đô thị hóa cao; có điều kiện để giải quyết tốt việc làm, nâng cao thu nhập và chất lượng cuộc sống của nhân dân.

Trong quá trình triển khai xây dựng Khu kinh tế Nghi Sơn, Đảng bộ, chính quyền và nhân dân Tĩnh Gia xác định rõ trách nhiệm trong trực tiếp lãnh đạo, chỉ đạo và triển khai thực hiện nhiệm vụ giải phóng mặt bằng (GPMB), quản lý quy hoạch, đảm bảo an ninh trật tự, tạo điều kiện thuận lợi để các nhà đầu tư sớm triển khai xây dựng các dự án, đưa Khu kinh tế phát triển nhanh theo lộ trình, kế hoạch đã xác định.

Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa lần thứ XVI (12- 2005) xác định: Xây dựng, phát triển Khu kinh tế Nghi Sơn là chương trình kinh tế - xã hội trọng điểm, động lực của tỉnh trong nhiệm kỳ 2006-

2010 và những giai đoạn tiếp theo. Những năm 2006- 2007 và 6 tháng đầu năm 2008, Ban Thường vụ Tỉnh ủy, HĐND, UBND Tỉnh đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách để lãnh đạo, thực hiện nhiệm vụ GPMB, quản lý quy hoạch trong Khu kinh tế Nghi Sơn, như: Kết luận số 349-TB/TU ngày 31-3-2008 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về đề án di dân tái định cư xã Hải Hà, huyện Tĩnh Gia, Chỉ thị số 21 ngày 7-8-2006 của Chủ tịch UBND Tỉnh về quản lý quy hoạch Khu kinh tế Nghi Sơn, Quyết định số 1048, ngày 22-4-2008 và Quyết định số 1151 ngày 28-4-2008 của UBND Tỉnh về điều chỉnh giá bồi thường thiệt hại tài sản khi thu hồi đất và giá đất nông nghiệp trong Khu kinh tế Nghi Sơn.

Thực hiện các chủ trương, chính sách trên, ngày 20-7-2007 Ban Chấp hành Đảng bộ Huyện đã ban hành Nghị quyết số 03 và Nghị quyết số 04 về tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy Đảng đối với công tác quản lý sử dụng đất đai; công tác GPMB thực hiện các dự án đầu tư trên địa bàn, tập trung là Khu kinh tế Nghi Sơn. Nghị quyết đã đề ra chủ trương, giải pháp để thực hiện tốt công tác quản lý quy hoạch, quản lý đất đai và công tác GPMB đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của huyện nói chung và Khu kinh tế nói riêng. Ban Thường vụ Huyện ủy đã thành lập Ban chỉ đạo, UBND huyện xây dựng Chương trình hành động để triển khai thực hiện Nghị quyết một cách đồng bộ, chặt chẽ, hiệu quả.

Trong quá trình tổ chức thực hiện nhiệm vụ GPMB, cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể từ huyện đến cơ sở đã phối hợp chặt chẽ với Ban quản lý Khu kinh tế Nghi Sơn và các ban, ngành cấp tỉnh tạo sự đồng bộ trong chỉ đạo triển khai thực hiện các công việc cụ thể theo thời gian kế hoạch. Đồng thời, gắn công tác tuyên truyền với vận động thuyết phục nhân dân nâng cao nhận thức, tự giác thực hiện, tạo điều kiện thuận lợi cho việc kiểm kê áp giá, nhận tiền bồi thường và bàn giao mặt bằng cho chủ

đầu tư. Nhờ đó, công tác GPMB trong Khu kinh tế thời gian qua đã đạt những kết quả rất quan trọng. Đây là sự nỗ lực cố gắng rất lớn của cả tỉnh, trong đó trực tiếp là cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể và nhân dân huyện Tĩnh Gia.

Đến cuối năm 2007, đã bàn giao 293 ha mặt bằng cho 13 dự án đi vào hoạt động. Tám tháng đầu năm 2008 đã thực hiện kiểm kê, bồi thường và bàn giao cho các chủ dự án trên 500 ha, trong đó, riêng dự án Lọc hóa dầu hơn 200 ha. Hiện nay đang tiếp tục đẩy nhanh tiến độ kiểm kê GPMB để bàn giao cho các nhà đầu tư trên 1.200 ha trong kế hoạch năm 2008 và năm 2009. Đồng thời với thực hiện kiểm kê, bồi thường GPMB, Huyện đã phối hợp với Ban quản lý Khu kinh tế Nghi Sơn lập quy hoạch đầu tư xây dựng các khu tái định cư, các khu nghỉ địa, giải quyết việc làm cho lao động có đất thu hồi. Cuối tháng 8 - 2008 đã công bố quy hoạch chi tiết 8 dự án phân khu chức năng, bao gồm: Cảng biển Nghi Sơn, 2 khu công nghiệp và 5 khu tái định cư. Theo kế hoạch, từ tháng 10 - 2008, các khu tái định cư được tiến hành xây dựng để kịp thời đón nhận khoảng gần 2.000 hộ thực hiện tái định cư trong năm 2009 và khoảng 8.000 hộ trong các năm tiếp theo. Trong thời gian qua, Huyện phối hợp Ban quản lý Khu kinh tế Nghi Sơn và các chủ đầu tư đã tuyển dụng được hơn 500 lao động của các xã trong Khu kinh tế vào làm việc ổn định trong các nhà máy và hàng trăm lao động khác được hợp đồng làm việc không thường xuyên ở các dự án đang được đầu tư xây dựng. Những kết quả trên đã góp phần nâng cao niềm tin của nhân dân với chủ trương của Đảng và Nhà nước, tuyệt đại đa số cán bộ đảng viên và nhân dân tích cực thực hiện nhiệm vụ GPMB, quản lý quy hoạch Khu kinh tế Nghi Sơn.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được trong công tác GPMB, quản lý quy hoạch Khu kinh tế Nghi Sơn, vẫn còn những khó khăn, hạn chế, chủ yếu là:

Nhận thức, tư tưởng của một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân về GPMB, quản lý quy hoạch để phát triển Khu kinh tế Nghi Sơn còn thấp, không muốn di chuyển tái định cư, đòi hỏi nâng mức chế độ chính sách trong bồi thường GPMB, thậm chí có biểu hiện cản trở. Tiến độ GPMB một số dự án còn chậm và phát sinh những phức tạp, tình trạng xây dựng coi nới trái phép vi phạm quy hoạch Khu kinh tế còn diễn ra nhiều.

Việc quy hoạch, xây dựng khu tái định cư, đào tạo chuyển đổi nghề nghiệp, giải quyết việc làm cho nhân dân có đất bị thu hồi đã được Tỉnh, Huyện và Ban quản lý Khu kinh tế quan tâm giải quyết nhưng còn chậm và chưa đồng bộ.

Trách nhiệm của một số cấp ủy, chính quyền cơ sở và một bộ phận cán bộ lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ quản lý quy hoạch GPMB còn thấp, thiếu quyết liệt và đồng bộ. Công tác thanh tra, kiểm tra giám sát chưa thường xuyên, xử lý những vi phạm chưa kịp thời, triệt để.

*3. Tiếp tục tập trung lãnh đạo, chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ GPMB, quản lý quy hoạch, đảm bảo an ninh trật tự, thực hiện các dự án đầu tư trong Khu kinh tế Nghi Sơn.*

*Quan điểm, mục tiêu của Huyện trong vấn đề này là:*

- GPMB chuyển đổi một bộ phận diện tích đất nông nghiệp, nông thôn ở các xã phía Nam huyện Tĩnh Gia để phát triển Khu kinh tế Nghi Sơn là tất yếu khách quan trong quá trình CNH, HĐH là nhiệm vụ đặc biệt quan trọng của Đảng bộ, của cả hệ thống chính trị và toàn dân trong huyện.

- Quá trình thực hiện thu hồi đất GPMB cần thực hiện tốt các chủ trương, chính sách đối với nhân dân, nhất là chính sách bồi thường quyền sử dụng đất, tài sản hoa màu trên đất, giải quyết tái định cư, tạo việc làm, đảm bảo ổn định đời sống của nhân dân.

- Tập trung giải quyết nhanh, dứt điểm những vướng mắc, tồn đọng trong kiểm kê, bồi thường GPMB đối với các dự án đã triển khai. Chủ động,

tích cực triển khai thực hiện GPMB đối với các dự án mới, đáp ứng yêu cầu, kế hoạch đầu tư xây dựng các dự án trong Khu kinh tế Nghi Sơn trong năm 2008 và những năm tiếp theo.

*Để thực hiện hiệu quả các quan điểm, mục tiêu nêu trên, cần triển khai đồng bộ những giải pháp chủ yếu:*

- Tiếp tục quán triệt tuyên truyền sâu rộng trong các cấp, các ngành, cán bộ, đảng viên và nhân dân, tập trung là các xã trong Khu kinh tế Nghi Sơn về các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước trong việc thực hiện thu hồi đất, kiểm kê, bồi thường GPMB để đầu tư phát triển các dự án công nghiệp, dịch vụ, xây dựng kết cấu hạ tầng đầy nhanh tiến độ phát triển Khu kinh tế.

- Tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy Đảng, nâng cao hiệu lực quản lý điều hành của chính quyền và vai trò hoạt động của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể nhân dân trong thực hiện nhiệm vụ quản lý quy hoạch, kiểm kê, bồi thường GPMB, nhất là đối với cấp xã. Đảng ủy các xã trong Khu kinh tế Nghi Sơn lãnh đạo, phân công nhiệm vụ cụ thể cho các tổ chức và cấp ủy viên để chỉ đạo thực hiện tốt công tác quản lý quy hoạch, GPMB cho từng dự án; phát huy tốt vai trò lãnh đạo của các chi bộ, sự gương mẫu và trách nhiệm của cán bộ, đảng viên. Tăng cường kiểm tra, thanh tra, giám sát đối với việc thực hiện kiểm kê, bồi thường GPMB và quản lý quy hoạch Khu kinh tế Nghi Sơn.

Nâng cao trách nhiệm và chất lượng thực hiện nhiệm vụ của các hội đồng kiểm kê, bồi thường GPMB. UBND huyện bố trí đủ cán bộ theo chủ trương của tỉnh để thực hiện nhiệm vụ GPMB. Huy động những cán bộ có trình độ chuyên môn phù hợp và trách nhiệm cao của các cơ quan cấp huyện để bổ sung kiện toàn các hội đồng kiểm kê, bồi thường GPMB, tập trung cho những dự án quan trọng, nhất là dự án Lộ hóa dầu. Các hội đồng kiểm kê lập kế hoạch thực hiện từng tháng, từng quý và cả năm đối với từng dự án để thực hiện hoàn thành từng phần việc, khối lượng theo

kế hoạch đã xác định. Thực hiện đầy đủ các bước trong quy trình kiểm kê, bồi thường, GPMB và xử lý những vi phạm trong quản lý quy hoạch theo nguyên tắc công khai, minh bạch, công bằng.

- Phối hợp chặt chẽ với Ban quản lý Khu kinh tế Nghi Sơn, các ngành cấp tỉnh triển khai xây dựng hoàn thiện các khu tái định cư: Hải Bình, Trúc Lâm, Bình Minh, Mai Lâm, Tinh Hải, Xuân Lâm - Nguyên Bình, để thực hiện di dân tái định cư trong năm 2008 và những năm tới.

- Tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nghiêm túc kết luận của Chủ tịch UBND Tỉnh, kế hoạch của Ban chỉ đạo cấp tỉnh về tăng cường quản lý quy hoạch, xử lý xây dựng trái phép trong Khu kinh tế Nghi Sơn trong tháng 8 - 2008. Vận động nhân dân tự giác tháo dỡ và thực hiện cưỡng chế giải tỏa những trường hợp cố tình vi phạm quy hoạch Khu kinh tế. Kịp thời phát hiện, điều tra xử lý nghiêm minh các vụ, các đối tượng phạm tội, tệ nạn xã hội, đảm bảo tốt an ninh trật tự.

- Nâng cao hiệu quả công tác dân vận trong GPMB và quản lý quy hoạch tới từng hộ dân. Cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên phải gương mẫu chấp hành và đề cao ý thức trách nhiệm, tích cực vận động nhân dân thực hiện tốt công tác kiểm kê bồi thường GPMB và quản lý quy hoạch.

Kịp thời biểu dương khen thưởng những tổ chức, cá nhân có nhiều thành tích, ngăn chặn và xử lý nghiêm minh những vi phạm, sai phạm trong công tác kiểm kê, bồi thường GPMB và quản lý quy hoạch Khu kinh tế.

Thực hiện tốt nhiệm vụ quản lý quy hoạch và GPMB để phát triển nhanh Khu kinh tế Nghi Sơn là góp phần quan trọng thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Thanh Hóa lần thứ XVI và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XXIII, đẩy nhanh sự nghiệp CNH, HĐH và hội nhập kinh tế quốc tế của tỉnh Thanh Hóa, góp phần quan trọng sớm đưa nước ta trở thành nước công nghiệp phát triển.